

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus, Divendres 3 d' Novembre de 1899

Núm. 3.405

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibreries d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 1.50
En provincias trimestre 3.50
Extranjer y Ultramar 5.00
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crò-nica y rebelde que sia tota classe de TOS

La que paga més contribució de la provincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guanos classe superior.—Id. de peix.—Casos d' arengada pera adops de las hortallissas.

Magatzém a Riudoms y a Reus Vilá, núm. 3

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrarà forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continua a la vegada que extraordinarias condicions d' economia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marca silenciosa, gran llimpiesa, espay reduhit y facilissim maneig, ventatjes difícils d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marca senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian a voluntat, las velocitats mínima a máxima. Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls. En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sean necessaris. Reus 9 Juny. 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tònich-reconstituyent conegut, indicadíssim contra l' raquitisme, escrófula, tuberculosi, convalecencias y en totas las malalties caracterizadas per lo sello de la debilitat y que requereixen un bon aliment sens embargar l' estómach. Se ven en totas las farmacias.

Secció doctrinal

Estafas ab cortesia

A Espanya tenim una política de frases de cortesia y buena educación. Los partits polítichs reclutan la gent ab programas de quatre caras, plens de frases buydas que després s' orientan cap ahont convé, segons los vents que corrin. Los ideals res volen dir, la qüestió es fer pinya, lo gran problema es fer escambell y pujar y aguatar-se. La gent del mon ordinari, la gent decent diu las cosas ab un sol significat: diu una paraula y la paraula dita es una escriptura; la gent tracta y s' entenén, y l' que usa ambigüetas en los tractes y s' val d' ellas pera l' engany té un nom execrable entre las personas honradas.

Entre 's polítichs aixó no passa. L' altre dia en Silvela deya que 's catalans que cregueren en la promesa del Concert económic prengueren per tal paraulas de bona educació, frases de cortesia. Los polítichs de Madrid, aixís ho estilan, per cortesia enganyan, per educació pintan las cosas de modo que afalaguin.

Aixó, aplicat a la vida elegant, pot ser un esport sense trascendencia; pero aplicat als negocis comercials fora una educació y una cortesia estafas; pero polítichs atenuadas, com los deictes polítichs y 's crims polítichs y las irregularitats, que son robos polítichs.

En Silvela ha tractat ab personas fetas als negocis del mon interpretaren sas paraulas, sas frases de cortesia y de bona educació com una promesa d' home honrat y en Silvela ho conegué y n' tingué la evidencia del concepte que l' altra part contractant feya de tracte. y 's callá pera després poder desfersen, poder negar sas paraulas.

En Silvela ha escrit cartas com la llegida l' altre dia al Congrès, en Silvela, a més, sabia com en nom del Govern se prometían concessions y 's celebravan juntas; en Silvela enviava a n' aquesas juntas sos representants que en nom d' el ab los delegats del general Polavieja, tractavan ab los enviats de Barcelona; en Silve a callava llavors y assentia y feya frases de cortesia y bona educació y deixava concientment que 's contractants las prenguessin per promesas d' home formal y honrat.

A Madrid es cursi pendres la formalitat y la paraula donada en serio. L' altre dia deyan los ministerials que en Durán y Bas no servia pera ministre **PORQUE HABIA TOMADO EN SERIO LA JUSTICIA.**

Allí tot es brometa, la paraula honrada, la justicia, la formalitat dels tractes.

Allí tot es broma, fins contemplar al primer ministre d' un Estat, plé l' cap de cabells blancs que deurian ser honorables, negant avuy lo dit ahir; complaentse avuy en haver ahir enganyat ab frases cortesas y convertit la bandera y l' programa d' un partit en estafada.

Saludém la broma nacional, lo Janus de quatre caras que mena a Espanya entre riallas, entre alegrías, entre finuras y cortesias cap a la ruhana final.

¡Ave Cessar! ¡Salve! Los homes de paraula honrada, los que modestament viuen sense mentidas, los que no cercan escambells a preu tan gros; los que més que tot estiman lo sagrat de sas promesas, saludan al héroe de broma; al cortés y finissim governant de la Espanya fi de sigle, al Augustulus que en los temps propers de la ruhana converteix lo Capitol en magatzém de falsificacions y géneros averiats.

JOSEPH PUIG Y CADAFALCH.

(De *La Veu de Catalunya*).

La guerra anglo-boer

Londres 1.—La premsa diu pera justificar lo desastre del dilluns, que las tropas del Transval y del Estat lliure de Orange que coparen a Lombarskop a la columna inglesa composta d' un batalló del regiment de Gloucester, altre de fusellers irlandesos y la décima bateria d' artilleria de montanya, pujavan a 30 mil homes manats per lo general Joubert y per Juli Meyer.

Sabedor lo general White de que 's boers se proposavan bombajar la plassa, ordena lo diumenge últim que tots los vehins evacuessin la ciutat en lo terme de 24 horas.

La artilleria grossa dels boers comensá en lo matí del 30 a bombajar a Ladysmith.

Varis edificis s' incendiaren, sens que fós possible impedirlo per haver tallat las canyerias d' aigua l' enemich.

La avansada inglesa de Moder-Spruit avistá una numerosa columna enemiga que avansava per l' Oest, per la carretera de Elhimekar.

Lo general White ordená que sortissin a son topament grans forsas d' infanteria montada, cavalleria y artilleria.

Mentres tant se careixia de noticies de dos avansadas que havian sortit pera practicar un regoneixament en direcció al Noroest, y que entre Lombarskop y Douglastin caigueren en una emboscada en poder del enemich.

Los dos batallons inglesos avansaren confiadament sens fer foch, protegits per la caballeria y la artilleria de montanya.

De repent los inglesos se trobaren rodejats per tot arreu per las tropas ciutadanas de las dos Republicas aliadas, que comensaren a fer foch granejat contra 's inglesos ab quatre canons de tiro rápit y un certer foch de fuselleria.

Las forsas de Ladysmith, que acudiren en defensa de la columna copada, sofriren moltas baixas y tingueren que replegarse precipitadament sobre Ladysmith davant lo certer foch dels canons boers.

White manava en persona aquesta columna de socorro.

La situació d' aquest general no pot ser més crítica.

Cap a Madrid

Copiém de «La Renaixensa» de Barcelona: «Desde molt avans de la sortida del exprés de Madrid, ans d' ahir a la tarde 's veyá la estació de Fransa materialment plena d' un públich entusiasta que hi havia acudit desitjós de contribuir ab la seva preséncia a tributar una manifestació de carinyo als presidents de las importants entitats de nostra ciutat que havian presentat temps endarrer: lo Missatge a la Reyna Regent exposantli la necessitat de que 'l govern concedís a Catalunya midas descentralisadoras y que ara al veure que aquell, faltant obertament als pactes més ó menos solemnes que havia celebrat, no sols no dicta cap mida descentralisadora, sino que extrema 'l rigor contra 's industrials catalans que no han comés altra falta que la de deixar de pagar los rebuts de la contribució corresponents al actual primer trimestre del corrent any económic, havin acordat trasladarse

à Madrid pera recordar a la Reyna Regent la doctrina continguda a la exposició citada y pera protestar, en nom de las importantes societats que presideixen, del estat de forsa que contra 'ls citats industrials ha adoptat lo govern del senyor Silvela.

A las set ja havien arribat a la estació 'ls presidents de la Societat Econòmica Barcelonina d' Amichs del país D. Bartomeu Robert, lo del Foment del Treball Nacional D. Albert Rusiñol y lo de la disolta Lliga de la Defensa Industrial y Comercial D. Sebastià Torres, passant tot seguit a ocupar los llocs que tenian reservats en lo sleping-kar que en sa banda de fora 's trobava materialment cobert de sellos catalanistas de las cinch edicions.

Lo públich que omplia l'anden va rompre ab entusiasmas y continuadas salvas de picaments de mans que s'anaren succehint fins que 'l tren va arrencar, sentintse també alguns crits de ¡Visca Catalunya! que foren contestats ab deliri. Ab grans travalls los sindicats dels gremis y demés personas van poguer arribar al cotxe pera despedirse dels senyors Robert, Rusiñol y Torres, que eran los únics que van marxar ahir perque 'l President del Institut Agrícola Català de Sant Isidro Sr. Marqués de Camps havia telegrafiat desde Girona al senyor Rusiñol suplicantli que la comissió retrassés un dia la seva sortida per serli imposible arribar a nostra ciutat a l' hora de la sortida del exprés d' ahir.

Lo senyor Rusiñol va contestarli dient que la comissió de totas maneras devia sortir ahir, contestant ellavors lo senyor Marqués de Camps que ell aquest matí en lo tren corren sortiria cap a Madrid pera reunir-se ab ells. Lo president accidental del Ateneo Barcelonés D. Antoni Gallissá, que tots aquestos dias ha treballat junt ab los citats senyors, no va acompanyar-los per trobarse de fa temps a Madrid lo president del Ateneo D. Lluís Domenech. Al acte d' arrencar lo tren se van repetir las manifestacions de simpatía y 'ls aplaudiments y ¡viscas a Catalunya!

En lo mateix tren varen marxar lo senador don Eduart Maluquer de Tirrell y 'l secretari del Foment don Frederich Rahola.

Segons noticias, en las estacions de Sitges, Vilanova y Reus s' esperava 'l pas del exprés pera saludar als presidents de las societats de Barcelona que 's dirigeixen a Madrid pera veure si poden conseguir que una vegada quan mes s' atenguin las lligítimas aspiracions de Catalunya.

Ab tot y que a la estació de Fransa s' hi aplegaren ahir gran número de personas. Inútil es consignar que allí dins l' ordre va ser complet, igualment que a la sortida: Aquellas en sa majoria se limitaren a passar formant comitiva per davant de la Capitania general, dirigintse a la Rambla, ahont se disolgueren sense donar cap crit.

Carta desclosa

A don Bernart Torroja degà dels periodistas locals.

Mon estimat amich y company de regionalisme: Ab la autoritat que tots li hem de reconeixer, per la seva ilustració, per sa honradesa, per son ver amor a la ciutat que ha sigut son bressol, per sa experiencia, per los anys que delatan sos cabells blancs, ha tingut a bé, y aixó honra a vosté moltíssim, oferir lo ram d' oliver en la honra a vosté que ab manifesta mala fé he sigut provocat y que contra ma voluntat m' he vist obligat a sostenir.

Be sé jo prou que ma contesta no respondrà als alts fins que vosté perseguia al endressar sa carta al Director del *Diario de Reus* y fins tinch por que en lloch d' alegría, com jo desitjaria, li causi una mica de pena.

Pero estich malalt, perdoni; malalt del cap y de l' ànima: no pels disgustos, sino per las massa enhorabonas que he rebut y cregui que marejan més aquestas, perque cada una porta un bossí del cor del amich, una simpatía del contrari y fins un sentiment de justicia del enemich, que, al cap-de-vall, té cor y li han de dordre las injusticias comesas contra una individualitat qualsevol; a men entorn no hi veig altra cosa que núvols de tempesta que sols esperan pera esclatar lo més petit incident; y qué hi faré pobre de mil si m' atrauen las tenebras de la nit y la llum del dia m' molesta.

Be ho voldria jo aixecar la vista del llot de miserias y traicions que m' envolcallan y remontar l' esperit per los espurns serens y tranquils en que vosté 's coloca pera illuminar lo meu cervell ofuscant.

«En mon bon nom, en lo de la premsa y en bé de la cultura d' aquesta nostra benvolguda ciutat», invoca vosté, posposi ma bélica actitud, y precisament son tres cosas aquellas que constitueixen lo meu jó: las que per qui sento las més íntimas afeccions, las que més estimo, y per las que sacrificaría vida y honor. Per lo primer, perque es meu; per lo segon, perque a ella dech la poca consideració ab que m' distingeixen y m' han distingit, amichs y enemichs; y per lo tercer perque es ma única pàtria verdadera y per lo tercer consideraría las ofensas que a ella 's fessin.

Pero es que aquets sagrats mots, de la manera més

covart y més infame han sigut insultats en la polémica, ab l' agravant que no li han faltat excusas pera mantenir com se devia l' insult, en tot y de passar per plassa de valent qui pretenia tacarlos ab sa asquerosa bava.

Perque en aquesta qüestió jo he sigut dos vegades víctima: la primera per l' insult directe y la segona ab la carta firmada pels Directors del *Diario de Reus*, *Crónica Reusense* y *Semanario Catòlico*, puig que per omisió se consigna que **Invocados por mí**, contestan, sent aixís que foren **Invocats** pel contrari; jo m' hauria guardat ben bé de comprométreles, y sufriren una més important omisió, tal es la declaració que en nom de la *Crónica Reusense* 's feu, de que cap inconvenient existia pera **en la misma «Crónica Reusense» hacer una campaña contra don Gerónimo Marín ó contra uno de sus mejores amigos, cosa que deseaba**, y cosa que no dupto dels honrats sentiments d' aquella carta que no será rectificat.

Y no obstant callava; y seguía callant que 'ls amichs de mon contrari cegaveixen honrantme ab lo seu salud y suposo que no m' han retirat la seva amistat particular, ab lo qual es de creure que aquellas dignas y muy respetables personas que no volían rebaixarse a mon nivell, son imaginarias; y a no mitjansar la meva franca aclaració a aquella fugida, hauria tingut lo dó de ridiculitzarlas, puig no cal tenir una inteligencia privilegiada pera senyalar a las personas decentes a qui podia recorre en un cas d' aquells, ja que la primera condició que 's necessita pera escullir-les es la de possehir sa més completa confiança.

Y he callat més encara: no ha promogut la polémica cap ressentiment particular, perque de mí no ha rebut més que favors; es l' odi de rassa lo que l' ha engendrat, son superbiós carácter qui l' ha alimentat y son comportament d' *hidalgo* y quitxotesch qui l' ha sostingut.

Per aixó comensá fent riure y fent riure ha acabat. Lo mateix lo primer dia insultant, sense tó ni só, que 'l darrer anomenantme en sas últimas frases *apreciable compañero*.

Més jo en la impossibilitat de deixar immaculat, lo bon nom de ma estimada ciutat y pàtria, lo de la premsa y 'l meu, per no haver tingut ocasió de castigar l' atreviment y lleugeresa de qui intentava empanyarlo, en resposta als seus hermosos sentiments de caritat y carinyo, declaro baix la meva paraula que (dono per terminat aquest enutjós incident no tant sols en lo que afecta al carácter particular sino baix lo doble aspecte ab que l' té plantejat la *Crónica* apesar de lo que consignava en ma anterior «Carta desclosa» dirigida al apreciable amich particular meu D. Geroni Marín.

Y are com li deya al comensament perdóim: no hi ha fel en aquest crit, al contrari es un plany que fa 'l cor pera proporcionar-se l' esbarjo que li feya falta.

Mani y disposi de son ver amich

Q. B. S. M.

FRANCESC COLOM y ESCODA.

A ma «Carta Desclosa» del diumenge dirigida al inspirador y propietari de la «Crónica Reusense», l' ex-diputat a Corts per aquesta ciutat y sa Circunscripció D. Geroni Marín, he obtingut per part d' aquet satisfactoria resposta.

Es aquest un acte de cortesia y amistat que jo agraeixo per partida doble.

Primer perque demostra que mon nom es digne de ser estampat en la «Crónica Reusense»: segon per l' oferiment que m' fé, que revela me mereixo hi hagi una personalitat com la d' éll (ja veuhem si soch humil, no cito las dels demés) que descendeixen al meu nivell, y tercer perque rodonament se deix acabada la qüestió.

Crech que fent constar aixó lo senyor Marín ja crendrá los motius del perquè vareig pëndrem la llibertat d' endressarli aquellas ratllas; y ab l' agrahiment que li envió ab aquésta, pot tenir la seguretat de que no 'l molestaré més en públich, que prou sé lo respecte que 's mereix pera obrar d' altra manera.

F. C. y E.

CRÓNICA

Ahir y ans d' ahir, seguint la tradicional costum de visitar las tombas que guardan los restos dels que foren en vida nostres benvolguts parents, amichs ó coneguts, lo cementiri de nostra ciutat se vegé bastant concorregut.

Lo cel, en abdós jorns, cubert per nuvols negrenchs y plomosos, contrastava ab la solemnitat y reculliment dels dias de la visita.

Los nixos y panteons, adornats ab vistoses coronas, flors naturals y demés pompas propias del lloch, presentavan un aspecte consolador, allí hont sols hi regna la Tristessa, la Mort, lo Misteri...

Allí, en aquell Sagrat lloch, está tot nostre pervindre; allí s' acaba tot, benestar y penas, vanitat y orgull...

La realitat es aquesta: «Lo que forem serém», res més.

Personas arribadas ahir de Barcelona digueren que l' aspecte que presentava Barcelona durant lo dia era en extrém imponent puig todas las botigas permanel-

lian tancadas en senyal de protesta per haverse agafat alguns dels contribuyents que resistien lo pago de la contribució.

També donaren compte de la visita feta per lo senyor Milà y Pl, alcalde de dita ciutat, a la presó ab l' objecte de visitar los presos, lo que no li fou concedit, donant aixó lloch a alguna escena desagradable.

En la tarde d' ahir fou conduhit al cementiri lo cadavre de la que en vida fou esposa de D. Joseph M. Tarrats de Homdedeu y mare política de nostre amich D. Robert Grau Sangenis, D. Amalia Gonzalez de Messa. (Q. E. P. D.)

Enviám a la familia de la difunta nostre sentit pésam.

Ab l' exprés procedent de Barcelona, passá al vespre d' ahir en direcció a Madrid D. Carles de Camps Marqués de Camps, President del Institut Agrícola Català de Sant Isidro y de la Federació de societats agricolas catalanes.

La anada de dita respectable entitat a Madrid es ab l' objecte de tractar de la solució del conflicte que actualment está passant a la capital del Principat per lo motiu de resistir al pago de la contribució.

Esperavan al ilustre viatjer a la estació, l' Alcalde senyor Font de Rubinat y alguns íntims amichs seus, que sens dupte no foren en major número a causa de no saberse de cert si passava dit senyor Marqués per quant los periódichs de Barcelona anunciavan lo pas per nostra ciutat a las dos de la tarde hora en que passa lo correu y que al saberse tal noticia havia d' haver passat ja per nostra població.

Lo deber de periodista nos obliga a donar compte de la mort dels més antics metjes de nostra població D. Joan Ferrer Amar, pare polítich de nostre amich l' acaudalat comerciant D. Enrich Izaguirre.

Las numerosas simpatias que conta dita familia entre aquets vehins quedaren demostradas en la tarde d' ans d' ahir ab motiu del enterro, lo qual ha de ser de gran consol en la familia del senyor Izaguirre al que li reiterem la expressió de nostre greu sentiment.

La Alcaldía en prevenció de que no 's pugui alterar la salut pública per la introducció de gallinas malaltas, ha disposat que tota la referida aviram que vagi directament al consum sia regoneguda en lo dipòsit municipal situat en lo carrer de Sant Joan cantonada a la tercera travessia, a qual objecte estarà obert desde las set del matí fins a las deu del vespre.

Mortá al dia anterior, ans d' ahir fou conchida a la última morada lo cadáver de la Sra. D. Magdalena Vidal Roig, Viuda de D. Joseph María Morlius Borrás, y mare política de nostre estimat amich D. Manuel Utrillo, al qui, aixís com a tots los demés individuos de familia doném lo pésam més sentit.

Ha quedat fixat al exterior de Casa de la Ciutat un artístich cartell de Vilanova y Geltrú anunciant las firas y festas que celebrará dita població los dias del 9 al 14 del corrent en commemoració del XV aniversari de la instalació de la Biblioteca-Museu Balaguer.

En ditas firas en las que hi sobressortiran las del bestiar de totas menas s' adjudicarán premis en diner. Las festas consistiran en concerts, balls, funcions de teatre, carreras de bicicletas y de cintas ab premis en diner y objectes d' art, fochs artificials etc. etc.

Lo referit cartell d' estil modernista es elegant y en extrém, destacantse a més d' una artística matrona, una alegoria de las firas, honrant sobremanera la casa Utrillo y Rialp de Barcelona de quels tallers ha sortit dita obra.

Avuy al vespre celebrará sessió de segona convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

Las Corts han reanudat sas tasques ab un debat polítich. May, certament, més justificat que ara. Duas crisis parciais, la agitació de Barcelona, la suspensió de garantias, lo precedent que avuy ha establert lo senyor Silvela de considerar autors d' atentats contra l' ordre públich a contribuyents morosos, las resolucions próximas de las Cambras de Comers y las prohibicions del govern en lo que 's relaciona ab determinadas reunions públicas, la necessitat d' aclarir dubtes sobre pactes passats y conductas presents, son interesants y llarga s'erie de temas que haurán de cridar l' atenció del Parlament.

En altres épocas semblavan enutjosas al públich las discussions políticas. Avuy es necessaria una para sapiguer ab exactitut lo rumbo que vol pendre 'l govern. No 's pot continuar en l' estat actual sense perill pera molts interessos. Ni hi ha pau moral en la nació, ni confiança en l' exterior ab respecte de nostre pervindre ni coratge en empresas espanyolas pera cap

assumpto, ni direcció política que permeti esperar una prolongada tranquil·litat material. Si las Corts no procuran los remeys, dificultatsament se trobaran. Buscarlos en la dictadura es anar dret al suïcidi. Los estats de guerra someten de prompte; sublevan més tart. No s'inspira l'amor, sino l'temor, y gobernar aixís es anar destruintho ràpidament tot, ab desprestigi y menyspreu de las institucions de forsa empleadas á diari pera mantenir l'ordre.

Los organismes militars y la lley de 1870, que establex l'estat de guerra quan no basta lo de prevenció y alarma, també poden corre la sort d'altres medis de govern, inútils pel abús que d'ells s'ha fet. Sobre tot, un estat anormal grave no's pot allargar. Tots los estats violents d'alguna duració s'anomenan guerres civils.

¿Vol, potser, donárlhi tal caràcter al conflicte actual?

Será molt perillós ferho y las Corts decidirán.

Avisan varis corresponents d'importantes cases espanyolas à Inglaterra que durant lo present any ha disminuït considerablement la exportació de vins francesos à dit país, haventse notat algun augment en la entrada de caldos espanyols.

Sembla que tals circumstancies podrien afavorir lo desenrotll de nostras relacions ab lo Regne Unit, si's exportadors nacionals saben aprofitarlas y estudiar be las condicions y necessitats d'aquell mercat.

A noranta set ascendeix lo número de Ajuntaments que s'han adherit à la idea del Foment del Treball Nacional pera celebrar lo «meeting» en pro del concert econòmic. També han prestat sa adhesió vint y una Cambras de Comers, quinze Societats Econòmicas no oficials y gran número de conegudas personalitats.

Ans d'ahir per la tarde foren capturats à Hospitalet y conduïts à aquesta Comandancia de Marina per una parella de carabiners, dos individus que's dedicavan à la pesca per medi de la dinamita.

Per disposició del Sr. Comandant, ingressaren en las presóns nacionals.

Ab gust doném la noticia de que s'ha conetituhit à Tarragona una Agrupació Catalanista que's proposa celebrar meetings y altres actes públics ab lo fi d'extendre la propaganda de nostras idees en aquesta regió catalana.

També à Barcelona s'ha conetituhit una nova Agrupació Catalanista, formada per joves dependents de Comers y que porta per títol «La Rebrotadora».

Se procedirà à la encunyació de 14 milions de pessetas en moneda d'or de vint pessetas. Al efecte están ja aprobats los models y donadas las ordres. Las pastas pera la encunyació procedeixen de las reservas del Banc d'Espanya, à quinas caixas tornarà la moneda enounyada.

Copiém de «La Veu de Catalunya»: «Avuy se posará à la venda la quinta edició de sellos catalanistas. Es aquesta edició tirada en color negre, y en ella s'hi destaca 'l dibuix ab major perfecció que en las altres quatre anteriors.

De las dues primeras es rarissim trobarne casi cap exemplar, y molts son los coleccionistas que anant en busca d'ells n'ofereixen bons preus.

Altrement sembla que à Correus ja's cansan d'embrutar los sellos catalanistas que duhen moltes cartes, deixant de banda la ordre del Governador, y aixís va resultant que aquesta sols ha servit pera entendre més la seva circulació, y en tal extrém, que la Unió Catalanista ja'n porta editats aprop de mitj milió.»

Está imprimintse pera ésser posat aviat à la venda un volúm de poesías inéditas del distingit escriptor D. Jacinto Capella, pera 'l que ha escrit un prólech lo celebrat autor dramàtic D. Ignasi Iglesias.

Los catalanistas de Girona regalarán una fals feta d'acer ab incrustacions d'or y plata al «Orfeo Català», com à recort de sa vinenta excursió à aquella ciutat.

Dintre de breu temps l'horari de trens dels ferrocarrils de Madrid, Saragossa y Alicante, sufrirá una notable variació. Una de las modificacions consistirá en que 'l tren exprés del mitj-dia se detindrà à Girona pera doner temps de dinar als passatjers.

Lo doctor Cortezo, de Madrid, director de Sanitat, dirigirá una circular als seus subordinats, prohibint l'us de plom en las rodas dels molins à fi d'evitar epidemias saturninas com la que s'ha desenrotllat à Que-ro (Toledo).

Comunican de Guadalajara que à Medina, poble de aquella provincia, han mort sis personas de intoxicació produhida per haver menjat rovellons.

Diu un telégrama de París que M. Delcassé ha manifestat à nostre embaixador, senyor León y Castillo, que 'l govern francès no permetrá que se celebri en territori de la República lo meeting projectat per lo Foment de Barcelona.

Ahirse recaudaren per concepte de Consums pessetas 1011'86.

La revolució à Venezuela

Las últimas noticias rebudas d'aquella República, diuhen que 'l general Castro, després d'una marxa de més de 200 lleguas y un fort combat ab las forsas del govern, enviadas pel president Andrade, se possessionà de la ciutat de Valencia.

Derrotadas las tropas de Andrade, se refugiá aquest à Caracas, d' shont hagué de sortir, en vista del increment que la revolució prenia, anantsen al port de La Guayra.

Se diu que l'exèrcit que mana 'l general Castro se eleva à 15 000 homes, dels una gran part son colombians ó de la regió dels Andes venessolans.

També s'hi diu que van ab ell prop de 300 donas, à cavall, armadas de matxetes y llansas.

Lo país está atravesant una crissis horrible, y's tem que si 'l vencedor, un cop que s'ampari de la presidencia, no solventa 'l deute que té ab Alemania, aquesta's possessionarà d'alguns ports venessolans.

Ab posterioritat à aquestas noticias s'han rebut telégramas dihent que 'l president Andrade ha sortit fugint de La Guayra, anant à refugiarse al port de Maracaibo, últim de Venezuela p'opja de Colombia, encara que la opinió general es que ha anat à Caracas, pera desde allí embarcarse pera 'ls Estats Units, y venir desde allí à Europa.

Desde Vendrell

30 de Novembre de 1898.

Sr. Director de Lo SOMATEN: Los pagesos es'án molt preocupats per no caure las plujas tan convnientas pera 'l conreu dels camps destinats à la sembra y 'ls de plantarse de vinya, puig los dias passan y no poden ferse las operacions degudas.

A causa de caure las olivas de las arbequinas s'ha comensat à esmunyirias lo que farà que no resurtin ab oli y sigui de mala cañitat.

De la fira passada poch se'n pot dir puig hi hagué no gayre moviment de compradors y venedors à escepció del mercat de bous que's vegé com may s'hagués vist y pagantse à preus extraordinaris.

L'Ajudrament d'aquesta vila ab molt bon acort ha acordat felicitar als gremis de Barcelona per sa campanya y oferir al Foment del Treball Nacional, director del moviment, si creu convenient nostra vila pera celebrarshi lo mitin suspés. Además quan se fassi sigui allà ahont se vulgui enviarà dos individus de la corporació pera que hi representin l'Ajuntament del Vendrell.

S'ofereix fins un altre s. s: Lo Corresponsal.

Secció oficial

Registre civil

dels dias 31 d' Octubre y 1 de Novembre de 1898

Naixements
Joseph Ferré Mariné, de Joseph y Teresa.—Jaume Sabater Vallés, de Jaume y Fortunata.—Julia Ferré Iborra, de Pere y Cerme.—Francisco Ceilà Pujol, de Francisco y Bibiana.—María dels Dolors Borrás Aragonés, de Pau y María.

Matrimonis
Csp.
Magdalena Vidal Roig, 71 anys, A. alt de Jesús 32.—Joan Ferrer Amurt, 73 anys, Plaça de Prim 6.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Armengol.
Sant de demà.—Sant Zacarias.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas à la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y feringo laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afoña y en general en las inflamacions de la gola, etc.
Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.
De venta en totas las bonas farmaclas y principals droguerías.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 25
De Génova y Barcelona, 3 dias v. trassatlàntich Berenguer el Grande, de 2.445 ts., ab tránzit pera América del Sur, consignat à D. Emili Borrás.
De Amsterdam y esc. en 13 dias, v. holandés Flora, de 454 ts., ab 250 sachs fécula de patata à M. Dalman y 30 caixas midó à la ordre.
De Valencia y Denia, en 2 dias v. Alvarado, de 789 ts., ab tránzit, consignat als Srs. Mac Andrews y Companyia.
De Barcelona en 6 hs. v. Felisa, de 676 ts., ab tránzit, consignat als Srs. Fills de B. Lopez.

Despatzadas
Pera Buenos Aires y esc. v. Berenguer el Grande, ab ví.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27
Cotissació à Barcelona à las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	65'05	Cubas del 86	72'12
Orenses		Cubas del 90	60'68
S. Juan		Aduanas	96'50
Norts	49'45	Ob. 5 0/0 Almensa	89'25
Franses	47'30	Id. 3 0/0 Fransa	44'96
Filipinas			
Exterior	64'60	PARIS Norts	
París	26'50	GIROS Londres	31'90

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotissables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los païssos.

Anuncis particulars

OLIVAS, de las arbequinas, se compran al preu de 7'50 pessetas quarteta, en lo magatzém de Rius y Cercós, carrer de Sant Llorens, 6.

CLASSES DE MÚSICA

TEORIA Y PRACTICA MODERNA DE SOLFEIG, PIANO Y CANT
A DOMICILI Y EN SA CASA PER LO PROFESSOR DON ESTANISLAO MATEU
Arrabal Santa Anna, 64, Entressol.
Curs especial pera senyoretas

Traslado

BOTIGA Y PIS ab aigua y gas en lo carrer de Llovera núm. 18.
Donará rahó den Esteve Rosselló, fuster. Arrabal alt de Jesús, núm. 24.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS
Hort de Pau Abelló
Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

GRAN COMPANÍA CÒMICH-DRAMÁTICA
dirigida pel primer actor

DON MIQUEL CEPILLO

Funció pera avuy.—15 d' abonó.—Se posará en escena la comedia en tres actes titulada «La Charra» y estreno de la comedia en un acte «La Pravian». Entrada à localitat 3 rals.—Id. pareis 2.—A las nou.

Imp. de C. Ferrando.—Plaça de la Constitució.

Invitación para participar á la próxima GRAN LOTERÍA DE DINERO.

500,000

MARCOS
ó aproximadamente

PESETAS 750.000

como premio mayor pueden ganarse en caso mas feliz en la nueva gran Lotería de dinero garantizada por el Estado de Hamburgo

ESPECIALMENTE:

1	Premio á M	300000
1	Premio á M	200000
1	Premio á M	100000
2	Premios á M	75000
1	Premio á M	70000
1	Premio á M	65000
1	Premio á M	60000
1	Premio á M	55000
2	Premios á M	50000
1	Premio á M	40000
1	Premio á M	30000
2	Premios á M	20000
26	Premios á M	10000
56	Premios á M	5000
106	Premios á M	3000
206	Premios á M	2000
812	Premios á M	1000
1518	Premios á M	400
36952	Premios á M	155
19490	Premios á M	300, 200,
134, 104, 100, 73, 45, 21		

La Lotería de dinero bien importante autorizada por el Alto Gobierno de Hamburgo y garantizada por la Hacienda pública del Estado, contiene billetes 118.000 de los cuales 59.180 deben obtener premios con toda seguridad. Todo el capital incl. 58820 billetes gratuitos importa

Marcos 11,764.525

ó sean aproximadamente

PESETAS 18,000,000

La instalación favorable de esta Lotería está arreglada de tal manera, que todos los arriba indicados 59.180 premios hallarán seguramente su decisión en 7 clases sucesivas.

El premio mayor de la primera clase es de marcos 50.000, de la segunda 55.000 asciende en la tercera á 60.000, en la cuarta á 65.000, en la quinta á 70.000 en la sexta á 75.000 y en la séptima clase podría en caso mas feliz eventualmente importar 500.000, especialmente 300.000, 200.000 marcos etc.

La casa infrascripta invita por la presente á interesarse en esta gran lotería de dinero. Las personas que nos envían sus pedidos se servirán añadir á la vez los respectivos importes en billetes de Banco, libranzas de Giro Mutuo, estendidas á nuestra orden, giradas sobre Barcelona ó Madrid, letras de cambio fácil á cobrar, ó en sellos de correo.

Para el sorteo de la primera clase cuenta:

1 BILLETE ORIGINAL ENTERO. PESETAS 9.—

1 BILLETE ORIGINAL MEDIO. PESETAS 4'50

El precio de los billetes de las clases siguientes, como también la instalación de todos los premios y las fechas de los sorteos, en fin todos los pormenores se verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes originales directamente que se hallan provistos de las armas del Estado, como tambien el prospecto oficial. Verificado el sorteo, se envia á todo interesado la lista oficial de los números agraciados, prevista de las armas del Estado. El pago de los premios se verifica segun las disposiciones indicadas en el prospecto y bajo garantía del Estado. En caso que el contenido del prospecto no convendría á los interesados, los billetes podrán devolverse nos pero siempre antes del sorteo y el importe remitido nos será restituído. Los pedidos deben remitirse directamente lo mas pronto posible pero siempre antes del

10 de Noviembre de 1899

Valentin y Comp.

Expendiduría general de loterías

HAMBURGO ALEMANIA.

Para orientarse se envia gratis y franco el prospecto oficial á quien lo pida

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus	
SORTIDA	ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe
8'44 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe
1'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe

De Reus á Mora	
SORTIDA	ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe

De Reus á Barcelona	
SORTIDA	ARRIBADA
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe (1)
4'43 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe (2)
7'09 m.	tren de mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe
1'01 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe
1'59 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2)

De Barcelona á Reus	
SORTIDA	ARRIBADA
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe
11'45 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe

- Reus 1 de Juliol de 1899.
- (1) Trásbort á Sant Vicens.
 - (2) Idem á Roda y Sant Vicens.
 - (3) Idem á Sant Vicens y Roda.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta impremta.

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interés actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en éll á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurn de Noya, s'hi troban explicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda; y alseda dels ceps y manera de cuidarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc.; seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuydados de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs é inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendimient possible del vi, pera que pugá compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impreció, enquadernat á la holandesa y s ven en aquesta impremta, al preu de UNA PESSETA.

ALTAS

Y

BAIXAS

pera la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d' aquest diari.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenari de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Lleant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Gualepe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Ferrocarril económic de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde '12 d' Octubre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarde 5'10 y 7'25 nit.

Tranviá á vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arrebal: 8'45 matí y 2'15 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.